

GAZETA LWOWSKA.

W Piątek

N°. 127.

5. Listopada 1824.

Wiadomości krajowe.

— Z Wiednia d. 25. Października. —

Jego Cesarza Mość rozkazał rządzić, aby po zmarłej Xiężniczce Sardyńskiej, Maryi Annie Karolinie, wdowie po Xięciu Chablais, włożono na Dworzę żatobę w d. 24. Października, i by takową noszono bez odmiany przez dni dziesięć, aż włącznie do d. 2. Listop.

Podczas powszechnego zgromadzenia akcyjniarzy pierwszego Austriackiego towarzystwa ogniowego, odbytego w d. 7. Września r. b., wybrany został większością głosów na Prezidenta tego towarzystwa, Bernard Baron Eskeles.

Pamięć wiekopomnego zwycięstwa, odniesionego pod Lipskiem w d. 18. Paźdz. r. 1813, obchodzono znowu w Pradze z podobną, jak lat upłynionych, uroczystością w d. 29. z. m., ponieważ Cesarz Jego. Mość Seym dla Królestwa Czeskiego na d. 18. Paźdz. b. r. przeznaczył.

Wiadomości zagraniczne.

Ameryka Hiszpańska.

Kuryer handlowy Kadykski z d. 24. Września umieścił list z Rio de Janeiro z dnia 20go Lipca, donoszący: »Okręt Amerykański: Franklin, który wypłynął z Kalao w d. 1. Maia, przyswiózł wiadomość, iż Jenerał Kanterak wyruszył z Janga (Xauca) do Truxillo; wojsko jego składa się z 11 batalionów piechoty i 2,000 jazdy; jego tylnia straż liczy 3,000 ludzi. Fregata Hiszpańska: la Prueba, wraz z innymi trzema okrętami stoi w Guanabaco, porcie Truxilskim. Wiele listów przechoyło wprawdzie téj wiadomości, i twierdziły, że Kanterak mocno w Kasma raniony, wojsko jego zniesione, a Bolivar wszedł do Limy; stoli pewien list urzędowy donosi o klęsce Boliwara, który nawet dla zapewnienia sobie odwrotu, kazał nająć okręty.« — Tenże sam list potwierdza nie-

szcześliwy skutek wyprawy Dyrektora Chilijskiego, Jenerala Freyre, przeciwko wyspie Chiloe; z 3,000 ludzi zaledwie 300 mógł ocalić, a pod jego niebytność oślawiony Pico, wraz z niektórymi pokoleniami Indyjskimi, obciął uczynić powstanie.

Szoner Kolumbijski: Jenerał Santander, pod Kapitanem J. Northury, zabral kilka Hiszpańskich bogate ładowanych okrętów z Hawanny do domu powracających, iskoteż bryga Hiszpańskiego: Notocioso o 10 działach i 45 ludzi. Okręty kupieckie były pod zastawą Francuzkiego wojennego bryga: le Genie, dowodzonego przez Kapitana Bourdais, który zapytany przez dowódcę Kolumbijskiego, oświadczył, że to są okręty Francuzkie.

W Gazecie nadzwyczajnej wydaney w d. 28. Sierpnia w Hawannie, czytamy rozkaz dzienny tamecznego Gubernatora Vives, zawierający, że Porucznik Amerykańskiego pułku dragonów, Rodriguez, będący w Matanzas (na wyspie Kubie) wiodł pewną liczbę żołnierzy swego pułku i obciął publicznie za brzytę spokojność, przeciągając po ulicach w noc z d. 23. na 24. Sierpnia z buntowniczymi okrzykami, i do osób, które, jak się zdaje, do jego planu nie choiły należeć, strzelał. Wierni mieszkańcy Matanzas, milioie i wojsko, przychylne swemu Monarsze, przyłączyli się do Gubernatora, a tak bezbożny plan Rodriguez'a za brzytę miasto, został zniweczony. Wśród tego wypadku spokojność panowała. Rodriguez, widząc, iż się mu nie powiodło, zbiegł z jednym dragonem i może teraz, opuszczony od swoich jest już w rękach sprawiedliwości. Jenerał Vives, oprócz owego rozkazu dziennego, wydał jeszcze odezwę do mieszkańców Hawanny. W téj dodaje, że Rząd miał zamiar uważać kroki niektórych dumnych ludzi pracujących potajemnie nad upadkiem osady; właśnie chciano uwięzić hersztów tego spisku, a między temi szczególnie Porucznika Rodriguez, gdy tenże, wiedząc, co go czeka i chcąc temu zapobiedz, rozpoczął owe powstanie.

)(

Portugalia i Brazylia.

Nowy Poseł Angielski, Sir William A'Court, przybył tu w d. 24. Września i odwiedził Ministra Spraw Zewnętrznych, Hrabiego Palmella, który nawzajem był także u niego.

Hiszpania.

Gazety Paryżkie zawierają z Madrytu z d. 30. Września: »Wczoraj i dzisiaj wszyscy Ministrowie i P. Zea, Posłowie, Członkowie Rady Stanu i wiele znakomitych osób przejeżdżało do Eskuryału, zapewne dla ucałowania ręki dnia następującego ku pamięćce oswohobdzenia Króla. Jutro wieczorem na rozkaz Policji będzie Madryt oświetlony. Odgłos dzwonów zapowie illuminacyją. — Goniec nadeszły wczoraj wieczór z Walencyi dał powód do wieści, że pod Benicarlo wylądowało 1500 Konstytucjonistów. Do prawdy podobniejsza, że te listy mają związek z uwięzieniem osób, zawiąklanych do sprawy Jenerała St. Marq. — Byłego Ministra Skarbu Erro uwięziono w Walladolidzie, a papiery jego przysłano już przez nadzwyczajnego gońca. Mówią, że zawiąklany do sprawy P. Santa Cruz; rozkaz do uwięzienia go nie był ani przez Ministra, niteż przez Jenerałego Intendenta Policji podpisany, lecz nadesłano go bezpośrednio z Gabinetu Królewskiego. Tegoż samego czasu uwięziono w Pamplonie P. Marlo, który pod Erro był naczelnikiem Wydziału w Ministerjum Skarbu. Równy los spotkał wiele osób, które dawniey wskutek wyroku amnestyi uwolniono. Xiążę Friss został ze Stolicy wygnany. Udał ón się do Barcelony. — Na rozkaz Rady Kastyljiński wszyscy utrzymujący szkoły ploi obojętę muszą pod utratę zezwolenia w ciągu dni trzydziesta nowy odprawić popis.»

Dziennik: »*Mémorial Bordelais* donosi: »Dowiedziemy się z pewnego źródła, że Angielski bryg, który Quilea (na brzegach Peruwiańskich) w d. 2. Czerwca opuścił, zawinął do Kadyxu w d. 28. Września wieczorem; okręt wspomniany przywiózł Hiszpańskiego brygadiera i Podpułkownika, których Wice-Król Laserna wysłał z listami urzędowemi do Madrytu. Okręt Hiszpański liniowy: Azylia i bryg Achilles stały pod ówczas (d. 2. Czerwca) w porcie Quilea, 30 mil w stronie południowey od Limy.«

Wielka Brytania i Irlandya.

Nowy Poseł Angielski na Dworze Fran-

cuzkim Lord Granville, wyjechał w d. 7. Października do Paryża.

W d. 30. Września fregata Blonde pod Kapitanem Lordem Byronem, wypłynęła z Portsmouth, zabrawszy orszak i zwłoki Królestwa wysp Sandwichskich. Niebawem przed odjazdem duchowieństwo miast Portsmouth i Gosport, w towarzystwie Kapitana Maso. nudało się na fregatę i okazało żal swój orszakowi z tak wczesnego zgonu Królestwa Ich Mość którzy tyle okazali gorliwości około rozszerzenia Chrześcijaństwa na wyspach Sandwichskich.

Lord Charles Murray znalazł także grob swój w Grecyi; umarł ón w Sierpniu w Gastouni i tamże pochowany.

Podług wykazu Kuryiera, dochody publiczne z upłynionego ćwierćrocza wynosiły więcej o 1,184,040 funt. szter., jak w tych samych trzech miesiącach r. 1823. Wszystek dochód tego roku podają naprzód na 50,400,000 fun. szt., podczas, gdy r. 1823. wynosił tylko 49,216,052 fun. szt.

Dotychczasowy Król: Angielski Poseł przy W. Porcie, Lord Strangford, wyniesiony jest do godności Barona Królestw połączonych, z prawem zasiadania i głosem w Izbie Wyższej.

Nowe zwycięstwo odniesione nad Aszantami — mówi Kuryier — haże się spodziewać zawarcia z nimi pokoju, a stąd i traktatu handlowego. Atoli ostatni stosownie do surowości ustaw Angielskich przeciwko handlu murzynami, może doznać głównych przeszkód, albowiem naród ten żąda, aby Anglija obowiązała się corocznie kupić od tegoż kilka tysięcy niewolników, których jako jeńców wojennych, lub z powodu przemagających ludności ma na zbyciu.

Według późniejszych wiadomości z Indyiów Wschodnich i wyspa Cheduba została zajęta przez Anglików, którzy jednak w pierwszey połowie Maia pod Ramuh, na granicy południowo-wschodniy od Bengala dotkliwą ponieśli klęskę i przytęm wielu znakomitych Oficerów, między którymi i Kapitan Noton, dowódzającego wojskiem na tamecznej granicy, utracić mieli.

Tenże Kuryier zawiera obszerny artykuł o posiadłościach Angielskich na brzegach złotych, i w tymże zwraca szczególnię uwagę, że Anglija, z Mocarstw tamże osady mających, jest jednem, mającém wyraźny zamiar znieść handel niewolnikami.

Cholera morbus grasnie w Bombaj: szczególnię między krainowcami.

Gazeta poranna opowiada, że północnego Amerykanina schwytanego wraz z Hiszpańskimi powstańcami pod Almeriją, za wstawieniem się Posta Ameryki północnej uwolniono, zaś dwaj Anglicy, którzy za tę samą sprawę walczyli, sążeni i śmiercią ukarani zostali.

Francya.

Dziennik Gwiazda, pisze, iż zmarły Król Ludwik XVIII. przeznaczył rocznie 45000 franków na uwolnienie więźniów, za małe długi osadzonych. Temi pieniędzmi w ciągu lat pięciu wykupiono 140 powiększyć części ubogich artystów lub wiernych obrońców Tronu, a uwolnieni nawet niewiedzieli, komu byli winni wdzięczność.

Tenże sam dziennik donosi, że robota poruczona Agentom dóbr narodowych w celu wykazania liczby i wartości sprzedanych nieruchomości w skutek ustawy konfiskacyjnej naczynych, następujący stawia rezultat:

Przyczyna konfiskacyi.	Liczba sprzedanych.	Wartość nieruchomości.
Wyobodztwo,	4260006	1,050,000,000
Skazanie,	15000	20,900,000
Deportacja	16000	20,400,000
Ogół . .	457,000	1,091,300,000

przyczem uważać należy, że wartość kupna podług obiegu dnia, w którym nastąpiło przyrzeczenie, zamieniono na gotowe pieniądze. Od summy 1091,300000 fr. stanowiącej wykupno sprzedanych nieruchomości i odciążoną należy ilość zapłaconą przez Rząd wierzytelom: wychodźców, skazanych i deportowanych.

Arcybiskup w Bourges, Hrabia Fontenay umarł w d. 13. z. m. na wodną puchlinę w piersiach.

Pod samym Paryżem spełniona została dnia 10. Października zbrodnia okropna. Dwoje dzieci mogących mieć blisko po lat 6, przystoynie i porządnie ubranych, zamordowano w samo południe przy bramie Vincennes. Kobieta, którą przy nich znaleziono, a która się matką tych dzieci bydź mieni, zeznała co następuje: »Byłam na przebadzce z dziećmi memi, które w Vincennes na stancyi zostawały; gdy w tym kobieta w wieku podeszłym zbliżyła się ku mnie w towarzystwie dwóch mężczyzn i prosita, abym ię pozwoiliła te niewinne i ładne istoty uściskać. Zezwoiliłam na to, lecz za ledwie odwróciłam się, inż jedno z dzieci było pchnięte nożem w serce, a drugie w głowę. Krzyknęłam w ten moment o pomoc i przypieszono do mnie.« Tę mnie-

maną matkę i podejrzanego pewnego człowieka, który się kilku przechodzących pytał czyli nie ma jakiego znaku na twarzy, poymało.

Włochy.

Dnia 27. Września odprawił Ojciec S. tajny Konsystorz, na którym rozdał kilku duchownym godność Bishopią i Arcybiskupią, mianował oraz Kardynałami Kajetana Hrabiego Gaysruha, Arcybiskupa Medyolańskiego; Patrycyusza da Silva, Arcybiskupa Evory w Portugalii, oraz Karola Ferrero della Marmora, byłego Biskupa w Saluzzo; na tym samym Konsystorzu ogłoszeni zostali Biskupami: JX. Franciszek de Paula Pisztek, Kanonik kapituły pragskiej, Biskupem Azotuskim, *in partibus infidelium*, i Sufraganem Pragskim, JX. Franciszek Xawery Zglenicki Arcybiskupem kapituły płockiej, biskupem Gostyńskim *in partibus* Sufraganem Krakowskim, tudzież kilku Arcybiskupami Hiszpańskimi: Pietre de Jugenza, były Biskup Zamory, Arcybiskupem Toledzkim; Simeone Lopez Biskup Orihueli, Arcybis. Walencyi; i Bernardo Francesco Caballero, były Biskup Wegielski, Arcy. Saragosskim; naznaczono oraz Biskupów dla Leonu, Palenoyi, Orihueli, wysp Kanaryjskich, S. Cristoforo de Laguna i Centy, nakoniec Hrabia Karol Rudolf Euol, terażniejszy Biskup w Char, został Biskupem nowo utworzonej z Biskupstwem w Char połączonej stolicy w St. Gallon.

W d. 5. Paźdz. wystrzaly z dział zamku Ś. Anioła zapowiedziały rocznicę koronacyi Leona XII.; po nabożeństwie w kapticy Syxtusa, Kardynałowie, Pralaci, Oficerowie różnych korpusów i wiele innych znakomitych osób złożyło Ojcu Ś. życzenia. Rozdawano jałmużny. W d. 4. i 5. wieczorem oświecone były mieszkania Kardynałów, Posłów, Pralatów, Szlachty, Dykasteryia i t. d.

Królestwo Oboię Sycylii.

W d. 13. Września powróciły znowu dwa okręty wojenne Neapolitańskie do Neapolu, przybyłe z Messyny i Palermo, gdzie zaprowadziły 9 okrętów przewozowych z kilkoma pułkami nowo urządzanego Neapolitańskiego wojska.

Prusy.

Dziennik Rządowy w Kolonii z d. 14. Września zawiera następujące wiadomości nie kro. konsystorza:

Doświadczenie nauczyło, że owi nożnie

Gymnazyjów, których rodzice, opiekunowie lub dozorczy nie mieszkają w miejscu gdzie Gymnazjum, pozbawiają ich potrzebnego dozoru domowego, z tego powodu niekiedy podpadają ołędóm które mają szkodliwy wpływ na karność Gymnazjalną. Przeto Ministeryum widzi się być spowodowane, względem owych uczniów rozporządzić.

1) Każdy uczeń gymnazyjalny, jeżeli jego rodzice, opiekunowie, zawiadowcy nie mieszkają w miejscu gdzie Gymnazjum, musi być poruczony dobremu dozorczy, który dyrektorowi lub Rektórowi Gymnazjum przy wpisaniu ucznia ma być wymieniony, a który dozierać ma sumiennie jego pilności w domu i obyczajów. 2) Każdy taki uczeń oznajmi Dyrektorowi lub Rektorowi Gymnazjum swe mieszkanie w mieście przy zapisaniu siebie. 3) Takim uczniowi nie wolno mieszkać w domu gościnnym lub w takimże mieć stół. 4) Podczas swego pobytu w Gymnazjum nie może odmieniać mieszkania i dozorczy, bez zawiadomienia o tem Dyrektora lub Rektora Gymnazjum i tychże wyraźnego zezwolenia.

W Berlinie d. 31. Lipca 1824.

Ministryn spraw duchownych, oświecenia i lekarskich.

W niebytności i z polecenia JW. Kanclerza.

Kamptz.

Pierwszy Sejm dla Xięstwa Pomerańskiego i Rigskiego, stosownie do rozporządzenia król. z d. 1. Lipca r. z. otworzony został w Szczecinie w d. 3. Października.

Xiążę San Lorenzo, były Posel Hiszpański, na Dworze francuzkim pod Rządem Korteżów zabawiał trzy dni w Akwisgranie i pojechał do Gandawy.

Królestwo Polskie.

J. C. M. Wielki Xiążę Konstanty, wróciwszy do Warszawy i zabawiwszy tydzień, dziś rano wyjechał do Drezna. J. C. M. Wielki Xiążę Michał, dziś odjechał z powrotem do Petersburga.

JO. Xiążę Namiestnik Królewski, dnia 20. Paździer. wyjechał w Woiewództwo Kaliskie.

JW. Rzeczywisty tajny Radzca i Senator Nowosilów, wyjechał do Litwy.

Gazeta Berlińska donosi że królewicz Następca Tronu Pruskiego przejeżdżając przez wieś Milawie w Poznańskiem, rozmawiał długo z P. Struchim Inspektorem solnym mającym lat 70; na którego ręką umarł Fryderyk Wielki.

Xiążę Trubecki, Jenerał Porucznik, Adjutant J. C. K. Mości, przybył 26. z. m. do Warszawy.

W d. 16. Sierpnia, odbyło się w Siedlaczach powtórne Zgromadzenie Gminne Pcwiatów Siedleckiego i Węgrowskiego, pod łaską W. JX. Żebrowskiego Proboszcza Mohobodzkiego; na którym obranym został Deputowanym na Sejm Królestwa Polskiego, JW. Antoni Kuszell Dziedzic Zeliszewa.

Natargach, w początku z. m. płacono za korzec żyta od 6 zł. i grosz srebrny, do zł. 6 i pół. Pszenicy od 11 i pół do 13. Jęczmienia od 7 i pół do 8. Owsa od 4 i pół do 5. Siana fura jednokonna od 9 do 12 i pół, parokonna od 14 do 17.

R o s s y i a.

Cesarz Jego Mość przypisnił dobrą postawę i naukę drugiego korpusu piechoty we wszystkich częściach służby staraniom Jenerała piechoty, Hrabiego Sachena I. dowódcy pierwszego wojska, okazał temuż swoje zadowolenie rozkazem dziennym datowanym w Penzie d. 15. Września. Również tymże samym rozkazem dziennym oświadczył Cesarz swoje upodobanie Jenerałom Adjutantom, Baronowi Tolli, Szefowi sztabu Jenerałego wojska, jakoteż Jenerałowi Artyleryi, Xięciu Yachwill, dowódcy Artyleryi wojska, z powodu wybornego urzędzenia téy broni.

Gazety Berlińskie donoszą z Petersburga z d. 5 Października: Na stepach Kirgiskich utworzono drugi zagraniczny obwód wraz z Sądem pod nazwiskiem Kokozetawski. — Radca Nadworny Xiążę Meczerskj naczelnik bióra w Ministryum publicznego oświecenia został na posługę swojej uwolniony i do stopnia Radzcy kollegii wyniesiony.

Podług ogłoszonego wykazu ceny chleba na czas od 1go do 30. Listopada 1824 ważyć powinny: bułka montowa po kr. 1/2, łót. 63/8 — detto po kr. 1, łót. 126/8 — bułka ordynaryyna po kr. 1/2, łót. 84/8 detto po kr. 1, łót. 17 — bochenek chleba białego po kr. 1, funt — łót. 263/8 — detto po kr. 3, funt 2 łót. 153/8 — detto po kr. 6, funt 4 łót. 31 — bochenek chleba śniadego po kr. 1, funt. 1 łót. 105/8 — detto po kr. 3, funt. 4 łót. 1/8 — detto po kr. 6, funt. 8 łót. 4/8 — bochenek chleba razowego po kr. 2, funt. 3 łót. 105/8.

O zachowaniu tego wykazu przekonać się można na wadze ku temu pod ratuszem wystawioney; oraz wyzwa się każdego, by wykroczenie przeciwne taryfic doniósł, a prócz zataicenia nazwiska, przyzwolą odbierać nagrodę.